

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknek,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Bemunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felölös szerkesztő és lapfajdos: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Gazdák — kereskedők.

Pár év óta feszült a viszony a nemzeti nagyság előmozdítására hivatott eme két faktor között. A gazda a kereskedelmet a papirosbuzával spekuláló börzével azonosítja, viszont a sok válsággal küzdő kereskedelem nehéz megélhetési körülményeiért a gazdatársadalomra néz féltékeny tekintettel, ezt tartja a »papa«, vagyis a kormány, még jobban mondva, az ország kedvéinek. A feszült viszonyt a tárgyalás alatt levő új adó-törvényjavaslat aztán még jobban kiélezte. Ama körülmény, hogy a földbirtok a földadó 5%-a s az általános jövedelmi pótdadó eltörlésével, inkább még adószállításban részesül, — holott a fejlődésben levő kereskedelemre súlyos terhet ró az új adótörvény tervezet, éles kritikát, heves ellenzéki áramlatot idézett elő kereskedőink körében. Maga a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke is ily szavakra fakad: »mi türes, tagadás, a legújabb magyar politika mindinkább a túlzott agrarismus jegyében áll. Ez évről-évre terjed és ez minden panaszunk kuforrása«. Egyesek már ennél is tovább mentek, a kereskedők és iparosok ligája címmel egy politikai párt alakításán fáradoznak, parlamenti szervezett érdekképviseletet sürgetve a kereskedelmi és ipari érdekek speciális szolgálatára.

Hát nekünk semmi közünk ahhoz a nagy boszorkánykonyhához, ahol a politika nehe-

zen megemészthető gombócait főzik az ország számára, mi csak a nagy nemzeti célt látjuk és tartjuk szem előtt. Elitélünk minden szeparát törekvést, legyen az felekezeti, nemzetiségi, agrár, merkantilis irányzatú. Egységre, egymás megértésére van itt szükség. Nem vagyunk barátai az egymás hátán való előre jutásnak, de igenis, a karöltve haladásnak. Az egymásra utaltság kölcsönös. Magyar kereskedelem és ipar nem lehet — fejlett mezőgazdaság nélkül s viszont gazdáink egyoldalú törekvése is nem az ő előnyükre, de egyenesen gyengülésükre, letérésükre vezet. Nagy nemzeteket is megráz az egyoldalúság. Csak egy angol nemzet heverhet ki akkora gazdasági romlást, amelyet az ir. mezőgazdasági válság — mely fél ország kezébe adott vándorbotot, — okozott. Viszont a kor szellemének felismerése — a közgazdasági tényezők között való harmónia — érdekkapcsolat megteremtése, hogy mekkora előmozdítója lehet a nemzeti nagyságnak, legszemléltetőbb példa rá a nagy Németország, hol az ugynevezett mezőgazdaság csak úgy lehetett nagy és virágzó, hogy társult, összefogott az iparral és kereskedelemmel.

Erre kell tehát törekedni minálunk is. Kereskedőinknek meg kell érteniök, hogy a mezőgazdaság pártolása csak látszólagosan osztályérdek — nekik is éppen olyan előnyükre szolgál, mint a dédelgetettnek gondolt »édes gyerekek«. Magyarország

utóvégre is ma még mezőgazdasági állam. Azt kell tehát erősíteniük, aminek van s ha ezt erősítjük, lehetővé tesszük annak a megszületését is, ami voltaképpen még nincs, vagy ha van, mint a kis csecsemő, gyenge és erőtelen. Mert hát vajjon a mezőgazdaság jövedelmi feleslegei, sőt tényleges bevételeinek nagyobb része is nem-e az ipar, kereskedelem táplálására és növelésére szolgálnak-e vajjon manapság is? A több jövedelem bizonyos kulturigényeket fejleszt, ezeknek kielégítése pedig jelentős részben az előbb említett két faktor zsebébe gurítja a fénylő aranyakat és csengő koronákat. Viszont azonban az agrár-érdek sem lehet túlkövetelő, fennhéjázó, önkényuralmi allűrökkel hízoló. — A korszellemmel kell haladni — ez pedig számol a körülményekkel, megalkuszik, alkalmazkodik. — A magyar mezőgazdaság tönkremegy, ha a nagy kultúr-nemzetek példájára összekötöttést, szerves összefüggést nem keres iparral-kereskedelemmel, ha ennek panaszát, sérelmét büszke, gögöcs felfuvalkodottsággal meghallgatni sem akarja!

Az itt elmondott szempontokból nagyon hegyes volt tehát úgy a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, valamint a budapesti kereskedelmi testületnek is az az állásfoglalása, hogy a »Kereskedők és iparosok ligája« szeparát törekvései támogatására — a nemzettest méginkább való széttagolására nem vállalkozott.

A mi lakásunk.

A mi lakásunk boldogság fészke,
Meleggő teszi azt a szeretet,
Kicsi, hangosan pihető szívek
Kiűzik onnan a hideg telet.

A mi lakásunk az üdvnek hona,
Mosolygó, vidám, piros arccsókák
Pajzán jókedvvel, vidám kacajjal
Derűvel hintik be minden zugát.

A mi lakásunk, bár kicsiny viskó,
Szilárdan áll, mint az erős bátya,
Jerikó-módra össze nem dönti
A kicsi torkok csatálmája.

A mi lakásunk napfény tanyája,
Jókedv sugara hinti be lágyan,
Az ódon kunyhót szép palotává
Varázsoják át nekünk — ők hárman.

Brandeiszné Frey Melanie.

Képek a multból.

I.

A részvételtjes türelem.

Irta: V. Fejes György.

A názarethi nagy Mester egy alkalommal azon jó tanácsot adta tanítványainak, hogy »Szedjétek össze a maradek darabokat, nehogy azokból valami elveszen!«

Követem e bölcs utasítást én is. Egyházunk hazai történetének gyümölcsökben gazdag mezejéről válogatok egyes eseményeket, melyek ha nem is korszakalkotók — de azért szolgálhatják a magasztos célt, t. i. felébreszt-

hetik a nemes érzéseket, melyek nélkül a sziv annyira szegény!...

E jelen esemény hasznos tanulsága a részvételtjes türelem lesz, mely ma már mindég jobban ritkul, holott nagy szükség volna reá állandóan!

Történetünk azon időben folyt le, amelyben a protestantizmusra olyan évek köszöntöttek be, melyek az ujkori világlétfogás diadalát jelentették. A küzdve-szenvedés gyaszos és eredményeiben ugyancsak szomorú évtizedei elmulván: egyházunk fellélekzett s a szabad levegő hatása alatt fokozott buzgalommal igyekezett helyrehozni a roppant veszteségeket. Az ideális gondolkozású II-ik József, magas műveltségének és felvilágosodottságának dicséretes eredményeként kiadta már a »Türelmi parancs«-ot, melynek alapján — mint a hamvaiból kikelt Phönixsz egymásután alakultak meg a protestáns egyházak, összetömörült hiveikkel. A bujdokló pasztorok és tanítók állandó helyre találtak, hol kifejtették Istenről nyert talentumaik jótékony hatását. A nagyobb városokban épügy, mint a kisebb falvakban feleépültek a templomok; megerősödtek az anyagiakban felettebb megfogyatkozott magasabb tanítványok. A külföldet szabadon látogathatván: ismeretekben bővelkedve jöhettek haza ifjú Timotheusok és munkálkodhattak anyaszent-egyházunk öregbítésén.

E mindenek megújulását magában foglaló idő felderült a sok viszontagságon átment »Rev. Komárom« kulcsos városára is, hol a protestánsok helyezett nyomasztóbb volt már csak azért is, mert »végvár« lévén — hol az egyik, hol a másik ellenfél birtokába került s így

állandóbb békét nem igen élvezhetett. Mind ez azonban örvendetesen megváltozott a XVIII-ik század vége felé, a midőn 1783-ban »Peczely József« foglalta el a reform. lelkesítő állást.

Mintha csak az isteni gondviselés küldötte volna őt eme válságos helyre! A vallási háborúság klasszikus fészkebe kerülvén: tiszta jellemével, ritka szeretetreméltóságával, nagy tudományával és e mellett hazafias szellemével a hitbéke valóságos apostola és magvetője lett. 1783-tól 1792 ig, tehát 9 évig tartó ott működése alatt lazás munkásságot fejtett ki. Első dolga volt — Ezékiel prófétaként — a szentszert csontok összeszedése, a komáromi református egyház szervezése; a földrengésektől, árvizektől és tűzveszélyektől ismételtlen sokat szenvedett lakosság körében a hitélet ébrentartása; a reform. egyházközség számára nagy kőtemplom építése, mely öt évi fáradozás után 1788-ban készült el. E mellett minden nélkülözhető idejét és erejét a nemzeti nyelv művelésére szentelte. Fellepését örömmel fogadták a legmagasabb körök is és a komáromi egyszerű lelkész-lak egyik világitó tornya lett a nemzeti irodalomnak! Ez apostolibuzgalmulelképásztort, nemes munkálkodása közepette — előrehaladtott korában — nagy megpróbáltatás érte. »Akit én szeretek, azt megdorgalom« — mondja az Ur! ... Családi gyászt borított az apára; hosszabb szenvedés után meghalt az ő kedves ifjú leánya, ki örökölvén atyja tulajdonságaiból a fen őt, nemes lelket és jó szívet — valóságos »Tabitha«-ként volt ismeretes a hivek és nem hivek előtt. Merhetetlenül nehezedett ugyan a fájdalom az atyai szívre, ámde nemestem hirtette, de maga is cselekedte az Isten akaratán való b. les megnyugovást.

Nem újabb politikai jelszavakra van itt szükség, de egymást megértő, lelkes, hazafias munkára, külső és belső nyugalomra, békére, áldásos közgazdasági tevékenységre. Bilinski szerint, Ausztriának kerek 1600 milliójába került az ott folyó belső viszály, a velünk való gazdasági harc s hogy nekünk mennyibe került, azt a jó Isten tudja. Ne szítsunk hát, se felekezeti, se osztály-gyűlölséget, kerüljük a társadalmi harcot, hisz torzskodásunknak még nagyobb ára lehet: — az egész ország tönk szélére jutása, ami pedig úgy tudjuk nem célja sem gazdalközönségünknek, sem pedig az épp oly hazafiasan gondolkodó iparos és kereskedő osztálynak sem. B.

Jégtorlódás.

Elment az árvíz, a jégtorlódást azonban nem vitte el, sőt két torlasz is itt maradt a mi vidékünkön: az egyik Domborítól Bajáig tart 42 km. hosszban, a másik Pezdánál, ez valamivel kisebb. Kisiklott alóluk a víz, rövid egy hét alatt már medrébe tért a Duna, a bátaí viz-merce 456 cm-t mutat, a torlódás felett levő domborí pedig 76 centiméterrel többet, ennyit duzzaszt a torlódás.

Az árvíz legnagyobb állása volt: a torlódás felett Gerjenben 756 cm., a torlódás közepe irányában Keselyűsben 660 és a torlódás alatt Bátán 570. Látjuk tehát, hogy a torlódás felett levő paksi társulatnak megfeszített erővel kellett védekezni, a legnagyobb vizüket is meghaladó áradás ellen. A torlódás mellett és alatt már csak itt-ott jött ki a Duna a partokból, nem is mindenütt állott a mi töltéseink melle.

Sok ember azt hiszi, hogy az ilyen nagyobb méretű jégtorlódás fenéig elzárja a Dunát. Ez nincs így. A torlasz fenéig áll a zátonyokon és a part közelében, de a folyam sodrásban, a fő mederben vígan folyik a Duna a 2—3, néha 4 méter vastag jégburkolat alatt, mely jégburkok a partokba kapaszkodva mindaddig nem indul el, míg a növekedő áradás föl nem emelte a partok fölé — lebegővé nem tette. Ez a felemelés most is bekövetkezett, mert nemcsak a torlódás feletti részen aradt föl a víz 50 cm-ről 756-ra, hanem a torlódás alatti bátaí mércén is felemelkedett 20 cm-ről 570-re, ami sok helyen a partokat már meg is haladja.

A temetés napja kitűzött: a szép verőfényes őszi idő is kedvezett a szertartásnak. Megkondultak a harangok. A hívek nagy számmal sereglettek össze a gyászháznál, az atyát is megisztelték mély részvétőkkel. Már éppen kezdődött volna az ének, hogy helyet adjon az imának és méltó gyászbeszédnek — midőn egyszerre lassu moraj és zugás keletkezett a közönségben, melynek az utcará szorult része megdöbönt arccal fordult a plecter felé, honnét nagy tömeg közeledett ünnepi díszben, templomi zászlókkal, faklyákkal és csengő zenével.

— Az Isten irgalmára — mi történhetik ott!... Csak talán nem akarják megakadályozni a temetést — gondolták rémülten a félnébbek, visszaemlékezven a közelmúlt idők viszontagságaira?!

— Oh nem!... Ne féljete, kicsinyhítek!... Az a katolikus atyafiak serege ugyan, mely felétek közeleg; ámde most már nem a vak gyűlölet démonától vezetettve, hanem a krisztusi lélektől, mely azt hirdeti: »Sírjatok a sírokkal!... Ime a sorok előtt lépdel főtisztelendő Szentmiklósi Timótheus apátplebános úr, aki a »Jó nevelés tüköre« című munkájában a tajtékos hitgyűlöletet nevezte meg a népek boldogtalanságának főokául; a felebaráti szeretetben és tiszta, józan vallásosságban keresvén a boldogságot. Mellette Tapolczai Eustách uram a ferencrendiek gárdiánja; ott jön meg a görög pap is: Lázits Dömötör széles kalapjával Utánuk zárt sorokban a nemes csizmadia, takács, molnár, asztalos, gombkötő és szígyártó céhek tagjai, védszentjeik képével ékeskedő piros, kék, fehér, zöld és meggyiszínű nehéz selyem zászlóikkal!... De még koszorut is hoznak, szép őszi rózsákból és repkényből fonottat!... De haliga... A kéttornyú szent András templomának harangjai is zúgnak — holott köztudomás szerint más halott nincs a

Máskor ez elég is lett volna, de most éppen az áradás felbőzése idején oly szigorú tél jött ránk, hogy a torlódás mintha oda fagyott volna a partokhoz, még se mozdult.

Igy aztán elfolyt a vizünk és nyakunkon maradt a torlasz. Ez pedig nem trefa dolog és nem kell hozzá egyéb, csak annyi, hogy míg nálunk a tél tart, egyidejűleg Németországban esős depressió képződik, akkor a fenti 765 centiméterrel is, mely már itt volt és nem bírta eltolni, magasabb árvízre készülhetünk.

Szerencsére ily kivételes időjárás nagy ritkaság, nálunk rendszeren elebb tavaszodik, mint Tirolban, vagy Bajorországban, legfeljebb egyidőben jön az olvadás, akkor pedig, mire ide leérkezik a Duna árvíze, a torlasz már úgy elmállott, hogy egy közepes vízállással — megszökik.

Armentesítő társulatunk töltései jóval erősebbek, mint a szomszéd társulatoké, csak egy rövid szakaszunk van Szuloknál, a bátaí határban, amely csak kevéssel van 8 méter fölött, a többi 9 méteren is felül van, de a 8 méteres töltés fölmagasítása is folyamatban van. Ezen alacsonyabb szakaszra már is odahordattunk minden szükséges anyagot, deszkát, rőzset, karót, hogy egy rögtönzött nyulággal bármikor felemelhessük, így az érdekeltséget minden eshetőséggel szemben biztosíthassuk.

Reméljük, hogy ezen nyulágra már nem kerül a sor, egy hét óta szép lassu olvadásra fordul az időjárás.

Tóth Károly
társulati főmérnök.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd város képviselőtestülete 1. hó 20-án d. u. 3 órakor, a városban közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A vásárrendtartási szabályrendelet módosítása tárgyában leérkezett miniszteri rendelet bemutatása és ehhez képest a szabályrendelet módosítása. 2. A villamosmű szabályrendelet tárgyalása. 3. A bérkocsi-iparról szóló jóváhagyott városi szabályrendelet bemutatása. 4. A foglalkozást közvetítő és cseleedszerző-iparról szóló jóváhagyott szabályrendelet bemutatása. 5. A villamosmű 1909. évi költségelőirányzata. 6. A pénzügyi szakosztály tagjainak megválasztása iránt tanácsai előterjesztés. 7. Az építkezési szakosztály tagjainak megválasztása iránt tanácsai

a városban! Zúgnak bizony — és pedig a te végtisztességedre oh ifjú leányzó, gyermeke a kálvinista lelkipásztornak! Az egész város hallja vagy te!...

A sokaság e közben a gyászház elé érve ketfélé valik és az utca két oldalán helyet foglalva sorakozik: mindegyik céhből 2—2 érdekes férfi a papokkal együtt előlép s a koporsó mellett szinte megkövülten áll Péczei uramhoz meg; az apát úr értes magyar nyelven így szól: »Tiszteletes atyafia az Urban! Ime eljöttünk mi is, hogy osztozzunk fájdalommal; a sérelmes sziveket kötözgesse be nagy irgalmasságával az az Isten, ki mindnyájunknak édes atyja! Legyenek áldva a halottak, legyenek áldva az élők!...« Ekkor előlép Markos Menyihért, a molnárak céhmesterének fehérbe öltözött leánya: Angela s eme szavak kiseretében: »Szívjóságodért barátinód!... a koporsóra teszi a koszorút!... Ezután szívélyes kézzsoritással visszamennek helyeikre s a legmélyebb figyelemmel hallgatják az imát és gyászbeszédet, melyet a szőnyi tiszteletes: Karpónaki Bénéámin uram tartott meghatóan. Amint pedig az ének ismét elhangzott s felvették a koporsót... egyszerre megcsendült a céhek zenekarán Mozart örökszép rekviemjének magasztos dallama, melynek hangjai mellett kísérték ki mindannyian az ifjú leány porréseit örök nyugalma helyére!

Mily boldogan álmodhatott az!... Mily édes megnyugvással viselhette a gyászt az apa!... Méltán is, mert fölengedt a jég; kihamvadtak a százados gyűlölködés szikrái s a felebaráti igaz szeretet lángja forrasztá egybe a lelkeket!

Ime, a részvételles türelem megnyilatkozása; kik ezt magukénak mondhatják ma is: azoké a »mennyeknek országa!«

előterjesztés. 8. A közművelődési szakosztály tagjainak megválasztása iránt tanácsai előterjesztés. 9. A vilamos telepre felügyelő bizottság tagjainak megválasztása iránt tanácsai előterjesztés. 10. Polgármester előterjesztése utcaseprők alkalmazása iránt. 11. Az aszfaltozási költségeknek az Augusz arváház-alaphól való kölcsönvétele iránti javaslat. 12. Franek János kérvénye a Szekszárd-Szállóbeli nagyteremnek mozgófénykép színház céljaira való átadása iránt.

HIREK.

— **Udvari táncestély.** Az udvar f. hó 15-én a budai királyi várpalotában táncestélyt rendezett, amelyen vármegyénkbeli Apponyi Sándor gróf és neje és Széchenyi Domokos gróf vettek részt.

— **Az udvar köréből.** A király dr. gróf Forni Pál cs. és kir. kamarást főispánunk, Apponyi Géza gróf vejét Adélgunda főhercegnasszony főudvarmesterévé kinevezte és neki egyidejűleg a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Katonai előléptetés** Komjáthy Sándor szekszárdi kir. állampolizeti hivatali mérnök, tartalékos hadnaggyá neveztetett ki.

— **Kitüntetések.** A József királyi herceg szanatorium egyesület a szegénysorsú tüdőbetegek emberbarátialapja javára eszközölt sikeres gyűjtések jutalmául Rassovszky Juliánna, dr. Groch Józsefné, Rabinek Gizus és René paksi urhölgyeket, illetve urleányokat az „Augusztá-emblemával“ tüntette ki. Az emlékérmeket a kitüntetetteknek Rassovszky Julián főszolgabíró személyesen adta át.

— **Kinevezések** A m. kir. pénzügyminiszter Kis János szekszárdi pénzügyőri biztost Budafokra, De Sorgó Miksa tolnai pénzügyőri biztost pedig jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, pénzügyőri főbiztosokká nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Surányi Viktor volt szekszárdi, jelenleg pedig beregszászi p. ü. számvizsgálót, számtanácsossá nevezte ki.

Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter a szekszárdi származású Dicity Dezső szőlészeti és borászati felügyelőt a XI. fizetési osztályba, Hayt Ferenc szekszárdi fizetéstelen szőlészeti és borászati felügyelőt a XI. fizetési osztályba szőlészeti és borászati segédfelügyelőkké nevezte ki.

— **Piknik a kaszinóban.** Csütörtökön este a szekszárdi kaszinóban egy néhány család sikerült pikniket rendezett. Jelenvoltak asszonyok: Boros Zoltánné, Czizler Frigyesné, Csizmadia Gézané, Káldi Gyuláné, Máthás Kalmánné, Szondy Istvánné. Leányok: Czizler Irénke, Herczeg Mariska, Máthás Böske, Szondy nőverek.

— **Elnökválasztás az OMGE ben.** Az országos magyar gazdasági egyesület f. hó 14-én tartott közgyűlé- en elnökévé Károlyi Mihály gróft választotta meg. A gyűlésen vármegyénkbeli résztvevők: Adamecz Gyula, Bezerej Andor, Bisitz János, Bernrieder János, Bartal Béla, Blascók Gyula, Bakay Dezső, Csapó Daniel, Csapó Vilmos, Döry Frigyes, Döry Hugó, Döry Ödön, Döry Béla, Döry Elek, Fördös Dezső, Forster István, Hansely Gyula, Hainrikffy Pál, Jeszenszky Andor, Kohner Albert, Kovács Sebestyén Endre, Kovács János, ifj. Kovács Sebestyén Endre, Samu Pál, Pleszky Antal, Széchenyi Sándor, Széchenyi Bertalan, Széchenyi Domokos grófok, Sztankovszky János, Tsidá Artur és Vizsolyi Ákos. Jeszenszky Andor, gazdasági egyesületünk elnöke a III. ik szavazatszedő bizottság elnökéül, Bakay Dezső jegyzőkönyv hitelesítőül választatott meg.

— **Előléptetett közalapítványi tisztviselő.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Antal Pál, szekszárdi kir. közalapítványi ispánt kir. közalapítványi segédfelügyelővé nevezte ki.

— **Primitia.** Ünnepe színelve volt e hó 10-én Nagymányok. E napon mutatta be az első szent-miséldozatot a község szülőlte, Frost Péter áldozópap. Manuduktora Weisz János, püspöknádasi esperes-plebános, az ünnepi szónok Bauer József bonyhádi káplán volt. A szép ünnepségre a környékbeli papság és a hívek is nagyszámban jöttek össze.

— **Megjutalmazott katolikus tanító.** Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület ügyvezető igazgatósága Giesswein Sándor dr. apátkanonok, ügyvezető elnök vezetésével ülést tartott, melyen két, kétszáz koronás jutalmat ítelt oda az arra legméltóbb katolikus tanítóknak. A pécsi egyházmegyei főtanfelügyelőnek nagy gondal megokolt előterjesztésére a ma-

Magyar beszéd sikeres tanításáért az egyik jutalmat **Kérez István** teveli kántortanító, a pécsi egyházmegyei tanítóegyesület jegyzője nyerte el. A megjutalmazottat becses szakközleményei révén lapunk olvasói is igen jól ismerik. Így mi is a legnagyobb örömmel vesszük tudomásul a szép kitüntetést s különösen azért örülünk, hogy a **magyar beszéd sikeres oktatása** volt az egyik jogcím a szép jutalom odaítélésére.

— **Halálozás.** **Leopold Lajos** szilfamájori nagyberlőt és nejét súlyos csapás érte, 16 éves fiuk, **Leopold Zoltán** váratlanul elhunyt Nordhausenben, hol tanulmányait végezte. A mélyen lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki: **Leopold Lajos** és neje szül. **Leopold Janka** úgy a maguk, valamint gyermekeik: **Elemér**, **Bózsike** és **Iván**, ugyszintén az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett jó fiuk, a leggyengébb testvér és rokon **Leopold Zoltán** f. évi február hó 12-én, Nordhausenben, életének 16-ik évében néhány napi szenvedés után, tüdőgyulladás következtében elhunyt. A jóságos, szelíd, hü lélek földi maradványait február 14-én ideiglenesen Nordhausenben temették el, amíg azokat a szekszárdi családi sírboltban adhatjuk át az örök pihenésnek. Szilfámajor, 1909. évi február 17-én. Áldás emlékének.

Pollátsek Mór szedresi kereskedő e hó 16-án hosszas szenvedés után 49-ik évében meghalt. Temetése e hó 17-én volt Pakson nagyrészt mellett. A falua kossága elkísérte a halottat az utolsó útjára.

— **Köszönetnyilvánítás.** A szekszárdi református egyház iskolájának a Szegszárdi Takarékpénztár 25, a Szekszárdi Hitelbank 20, a Szekszárdi Népbank pedig 10 koronát adományozott. A kegyes adományokért mindhárom intézetnek hálás köszönetet mond az egyház presbitériuma nevében:

Tóth Pál, gondnok.

— **Felolvasás.** Ma este 6 órakor a ref. olvasókörben Sarkadi Andor, a Trieszti biztosító társaság vezérigazgatója a tűz, jég s elemi csapások elleni biztosításról s a károk becsüléséről tart előadást.

— **Az olasz szerencsétleneknek.** Az olaszországi földrengés áldozatai részére dr. **Szentkirályi Mihály** szekszárdi polgármester gyűjtőivein a következő adakozások történtek:

A 3042. sz. iven: **Bekes J. 2**, **Ollé F. 1-30**, **Ribling J. 1-25**, **Takler M.**, **Takler F.**, **Nyeki I.**, **Pollerman I.**, **Ribling F.**, **Risztó M.**, **Péter Bence I.**, **Koldisz L.**, **Eszterbauer I.**, **Wachtel**, özv. **Katonovics I.**, **Horváth Gy.**, **Simon Takács F. 1-1 K**, **Móro V. 60 fill.**

A 3043. sz. iven: **Szabó J.**, **Janosits K. 2-2**, **Mikecz E.**, **Nagy Gy.**, dr. **Hilbert I.**, **Sipos M.**, **Nikitits I.**, **Konstanczer L.**, **Eisler M. 1-1 K**, **Hradek F.**, **Schvartz K. 50-50**, **Szűts F.**, **Virag I. 40-40**, **Halász M. 20 fill.**

A 3047. sz. iven: Szegszárdi Takarékpénztár, Tolnamegyei Takarékek és Hitelbank 100-100, **Török B. 5**, dr. **Szentkirályi M.**, dr. **Mayer Gy.**, **Forster Z.**, **Nits I.**, dr. **Perczel B.**, dr. **Kaldi Gy. 2-2**, **Matzon B.**, **Domötör M.**, **Sugh J.**, **Agostonné, Scholtz E.**, **Sugh M. 1-1 K**.

A 3048. sz. iven: Dr. **Steiner L. 5**, **Pirnitzer I.**, **Salamon Á.**, **Szeghy S.**, **Wallacher L.**, dr. **Leopold K.**, **Leicht L.**, dr. **Müller F. 2-2**, **Singer V.**, ifj. **Fischhof J.**, **Roth F.**, **Schlesinger I.**, **Gauzer Á.**, **Molnár M.**, **Miklós A.**, **Fischhof K. 1-1 K**, **Schultz G.**, **Fritz Gy. 60-60**, **Márkus T.**, ifj. **Glantz M.**, **Fischhof M. 50-50**, **Sternfeld I. 40**, ifj. **Müller I.**, **Hernyó I. 20-20**, **Kaszler I.**, **Kardos I. 10-10 fill.**

A 3049. sz. iven: **Mayer J. 10**, dr. **Haideker B. 5**, **Tomcsányi L.**, **Mehrwerth F.**, dr. **Beóthy K.**, dr. **Orffy Gy.**, **Wolf Á. 2-2**, **Mayer A.**, **Bognár A.**, **N. N.**, **Tildi J. 1-1 K**.

A 3050. sz. iven: Dr. **Herczeg 2**, **Schmidg M.**, **Hauk A.**, **Bors J.**, **Föglein F.**, **Bors Gy.**, **Müller B.**, **Krái J.**, **Molnár F.**, **Untermüller A.**, **Fekete H. 1-1 K**, **Bemerky S.**, dr. **Jira I.**, **Korányi F. 50-50**, **Dorogi M.**, **Schmidt, Kovács P.**, **Nyeki M.**, **Posta Gy. 40-40**, **Pribenszky L.**, **Majsai J.**, **Decs-házi P.**, ifj. **Tóth P. 20-20 fill.**

A gyűjtés összege a **Rácz József** rendőralapítvány által gyűjtött s lapunkban már kimutatott **18 K** val együtt **348 K 65 fillér**.

A **Bajó Pál** főszolgabíró által a központi járásbeli községekhez szétküldött gyűjtőiveken a következő összegek toltak be: **Alsónána 10**, **Alsónyék 32 64**, **Bata 120**, **Bátaszék 258-30**, **Decs 10**, **Gindicsalád 107-14**, **Harcz 5**, **Mözs 20**, **Öcsény 77-36**, **Sárpilis 9-50**, **Sióagárd 80**, **Simonmajor semmi**, **Szedres 6-32**, **Tolna 167-80**, **Várdomb 17-54**; összesen: **921 K 60 fill.**

A dunaföldvári járás gyűjtése: **Paks 230-60**, **Dunakömlőd 2**, **Madocsa 50-10**, **Bálszke 100-72**, **Dunaföldvár 24 80**, **Némekér 88 20**, **Bikács 40 80**, **Györköny 136-01**, **Nagydorog 70 40**, **Kajdacs 53-06**, **Fadd 150-54**, **Gerjen 6-60**, **Dunaszentgyörgy 116-14**; összesen: **1075 K 97 fillér**. Ezen eredményes gyűjtés mutatja a dunaföldvári járás áldozatkésztségét, mely pedig a közelmúltban a madoccai tűzkárosultak és tüdővészések szanatóriumára is nagyobb összegeket áldozott.

— **Jegyző választás.** A Magyarorszin megüresedett jegyzői állásra a képviselőtestület **Szévald Mór** főszolgabíró elnökle alatt egyhangulag és nagy lelkesedéssel **Günther László** bedegi körjegyzőt választották meg.

— **Névváltoztatás.** A belügyminiszter kiskoru **Hahn József** és **István** paksi lakosok családi nevének **Kalás** ra kért megmagyarosítását megengedte.

— **Második sínpár Dombóvár és Gyékényes között.** A baja-bátaszéki Duna-hidat éppen a napokban találta a forgalom részére átadhatónak **Ludvig Gyula**, a MÁV. elnökigazgatója. Ez alkalomból valaki azt az eszmét veti fel a Budapesti Hirlapban, hogy amennyiben az alföldi-fiumei újabb forgalmat Dombóvárig ez a vasut fogja lebonyolítani, az amugy is túlterhelt dombóvár-gyékényesi vonal még inkább nem lesz elégséges a megnövekedett forgalom ellátására, miért is itt az ideje, hogy Dombóvártól Gyékényesig a második sínpárt is lefektessék. Mindenesetre szép, nagyon szép az idea s ez a terv előbb-utóbb meg is fog valósulni, míg azonban a Dombóvárral szomszédos vidékek nyomorúságos vasuti mizériáin segítve sincs, addig szerintünk, legalább is méltánytalanság a második sínpárt követelni, illetve megvalósítani akarni. Egy vidéknek adni mindent, a másiknak semmit, ez nem hazafias politika. Különben is tudjuk, hogy ez időszertint volna fontosabb vasuti új beruházási szükséglet, mint a **sár-bogárd-szekszárd-mohácsi-eszéki** sokat vitatott vasut megteremtése. Boszniában ugyanis sok millióinkert új piacot kell nyernünk, tessék tehát ezt a legrövidebb összeköttetést megcsinálni s meg lesz a piac, mely az alföldi forgalom tekintélyes részét mesterséges erőltetés nélkül, a legtermészetesebb uton is erre fogja terelni, miáltal a dombóvár-gyékényesi vonal a túlterheltség alól annyit legalább mentesül, hogy néhány évig nem kell gondolni a második sínpárra. Ez az igazság!

— **Eljegyzések.** **Farkas Ferenc** budapesti nagykereskedő eljegyezte **Pirnitzer Manó**, a szekszárdi divataru cég tagjának leányát **Edit**et.

Radvány József budapesti nagykereskedő eljegyezte **Goldstein Ettikét**, **Goldstein Ignác** paksi nagykereskedő leányát.

— **Szabadelőadás.** Dr. **Stern Miksa** paksi orvos a polgáriiskola nagytermében a „fogak apolásáról” igen érdekes és tanulságos szabadelőadást tartott. A jelenlevő nagyszámú közönség zajosn megéljenzte.

— **A bor ára.** A szekszárdi vörös bor ára közeledik a régebben elért számokhoz. Így dr. **Csizmazia Géza** törvényszeki jegyző 1908. évi terméset **Tóth Gyula** megvette hl-kent 60 koronáért.

— **Esküvő.** **Gáspár János** jasobukoviscei földbirtokos és malomtulajdonos e hó 16-án kelt egybe Szekszárdon özv. **Nitsner Pálné** szül. **Kopeczky Fridával**.

Kaminszky János szekszárdi pénzügyi titkár f. hó 22-én d. e. tartja esküvőjét a szekszárd-belvárosi rk. templomban **Ocskay Ilonkával**, **Ocskay János**, polgári iskolai tanár leányával.

Lábady Kálmán csendőrfőhadnagy, f. hó 15-én vezette oltárhoz **Tevelen Streicher Vilmos** földbirtokos leányát, **Tildikét**.

— **Szocialista gyűlés.** Bátaszéken f. hó 7-én a szocialisták negyülést tartottak, melyen a központ kiküldöttje, **Baron Ede** az általános szavazati jogról és a szocialdemokráciáról tartott előadást, támadva a mai társadalmi rendet. A megjelentek minden érdeklődés nélkül hallgatták a szónokot, aki után **Stranyánszki József** iparos, majd **Fehérváry Ferenc** r. k. s. lelkész szólaltak fel, akik sikerrel cáfolták **Baron** állításait és a keresztény eszmékert való harcra hívták fel a jelenlevőket. A gyűlés a keresztény Magyarország éltetésével végződött.

— **Fényes elégtétel egy jószágkormányzóknak.** Az „Aradi Közlöny” harmadeve több heves támadást intézett **Desseffy Béla**, a csanádi püspök jószágkormányzója ellen. A jószágkormányzó a cikkek miatt sajtópört indított az „Aradi Közlöny” ellen. A pört során a cikkek szerzőségét **Hegedüs Loránt**, az „Aradi Közlöny” munkatársa vállalta, de egyuttal kijelentette,

hogy a felelősség nem őt, hanem **Staubert József** szerkesztőt terheli, akinek utasítására írta meg az inkriminált közleményeket. Az aradi törvényszék **Hegedüs Loránt** védekezését elfogadta és a vádlott hirlapírót fölmentette, ellenben **Staubert József** szerkesztőt rágalalmazásért 500 korona pénzbüntetésre ítélte. A nagyvárad királyi tábla az ítéletet helybenhagyta. A királyi Kuria az ítéletet megemmisítette és **Staubert József** szerkesztő büntetését nyolc napi fogházra emelte föl.

— **Mennyi lesz a selyembugó ára?** **Bezerédj Pál**, selyemtenyészési meghatalmazott értesítette az országbeli összes községeket, hogy a selyempetékét, mint rendesen, az idén is ingyen osztják ki, a gubók ára pedig a következő: az első osztályu selyembugó kilogrammja 2 korona 30 fillér, a második osztályu 1 korona 60 fillér és a harmadosztályu gubóé 20 fillér.

— **A ref. olvasókör műkedvelőinek** a f. hó 14-én tartott előadásán felülfizettek: dr. **Parragh Béla 60 f.**, **Kiss Jenő 60 f.**, **Német Gyula 60 f.**, dr. **Török Ottó 2 K**, **Miklós Aladár 60 f.** Nevezett uraknak a rendezőség nevében hálás köszönetet mond **Bodnár István** elnök.

— **Uj orgona.** A szekszárdi ref. egyházközség új orgonát készített. Több ajánlkozó közül a hirneves pécsi orgonagyáros **Angszter József** lett a nyertes s az egyházközség őt bízta meg az orgona elkészítésével. Az új orgona 17 teljes változatú lesz s összesen 8000 koronába kerül.

— **Selyemtenyészési előadás.** Király Béla szekszárdi selyemtenyészési felügyelő e hó 17. a református egyház tanácstermében tanulságos előadást tartott a selyemtenyészésről és a szerdafi ápolásáról. A tágas termet zsufolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Az előadó az előadás végeztével népies selyemtenyészési füzeteket osztott szét.

— **Renitens község.** A pestvármegyebeli **Bogyiszló** község képviselőtestületét a törvényhatóság felterjesztésére a belügyminiszter felszólatta azért, mert a községhez és jegyzői lakjogerős határozattal elrendelt felépítését megtagadta a felosztató rendelet végrehajtására az alispán a kalocsai járás főszolgabíráját küldte ki, kit megbízott azzal is, hogy a képviselőtestület hatáskörébe utalt ügyeket az új képviselét megalakulásáig teljhatalommal vigye.

— **Vásárok.** A székesfehérvári vásárt február 28-án és március 1-én, a faddi vásárt március 1-én, a nagydorogi országos vásárt március hó 8-án tartják meg.

— **Vérkeresztelő az új bátaszék-mohácsi vasuton.** Az új bátaszék-mohácsi vasut megát sincsen adva a forgalomnak, már is vérfesti acél sineit. Tegnapelőtt este félhat óra tájban véres szerencsétlenség történt az említett vasut pörböllyi kitérőjénél. A kavics-szállító üres kocsiakat szedték össze. **Fehér István** fekező éppen két kocsi akart összekapcsolni, amikor véletlenül megcsiklott s alája került a mozgó kerekeknek, a melyek fejét valóságossal szeltek s fel törzset is összeroncoltak. A szerencsétlen emberen már természetesen nem lehetett segíteni, nyomban szoronyt halt. Az osztálymérnökség az esetet azonnal bejelentette **Bajó Pál** főszolgabíróknak, ki az előzetes vizsgálat iránt nyomban intézkedett. Mulasztás ugylátszik, senkit sem terhel, a szerencsétlen fekező saját vigyázatlanságának áldozata.

— **Halálba üldözte a lelkiismeret.** Emlékezhetünk még arra a sötét bűnre, amiről mi is irtunk részletesen a megtörténtkor. A nánai anygacsinálást értjük. Egy újabb szomorú akkord vegyült most ebbe. A bűnös asszony férje, **Walter János** felakasztotta magát. Észrevették rajta már régebb idő óta, hogy öngyilkossági fondorlatokkal foglalkozik — került mindenkit; búskomor lett. Lépten nyomon kísérték, soha magára nem hagyták a szomorú eset óta. Hetfőn azonban magára maradt egy pillanatra s ekkor végzett magával. Az istálló ajtóra kréttával fölírta: „Ne ijedjétek meg”, azután egy rostára írta föl, hogy lelkiismerete vádolja s ezt elviselni nem tudja. Azzal nyakkendőjére fölakasztotta magát. Mikor észrevették, megélt, de rövid időre rá kimut Vajjon kinek lelkehez tapad az ő halála e sötét bűn szereplői közül?

— **Veszélyes feldűlés.** A tanítósgának 50-ik évfordulóját a minap ünnepelt **Schütter Mihály** kistormási tanító csaknem végzetes szerencsétlenség érte **Kalaznáról** tért haza este kocsin, **Töpfer Emma** tanítónő kíséretében. A nagy sötétben letértek a lovak az utról s egyenesen neki tartottak egy mély szakadéknak, melynél vagy 3-5 méter mélybe zuhant a ko-

esi mindenestől. Schäffer a kocsit alá került, a tanítónő pedig jó pár méternyire kiesett a kocsiból. A nagy ijedtségen és sulyosabb, de nem veszélyes horzsolás és zuzódáson kívül szerencsére semmi baj nem esett.

— **A jegyzők nyugdíja.** Említettük már, hogy a belügyminiszter pótlásra adta vissza a jegyzők új szabályrendeletét. Ertesülésünk szerint a miniszter azt kívánja, hogy a községek a fejenkénti hozzájárulás helyett a jegyzők és községi alkalmazottak évi fizetésének 7 százalékat fizessék. Előleptetés esetén a hozzájárulás ne évekre visszamenőleg számíttassék, de a jegyzők egyszersmindenkorra 30 százalék előléptési járulékot fizessenek. Ezen kívül a miniszter azt kívánja, hogy a jegyzői hozzájárulás évi 5¹/₂ százalékos legyen, tehát nem hogy leszállítana, amint a jegyzők akarják, de félperccel felemelteni kívánja az évi hozzájárulást. A miniszter leiratát elsősorban a jegyzői nyugdíj választmány veszi tárgyalás alá, de meg fogják azt vitatni maguk a jegyzők is, akikre nem a hogy nyereséget, de újabb megterhelést jelent a miniszter fenti intézkedése.

— **Új út a vasúthoz.** Simontsits Elemér alispán nagy buzgalmat fejtett ki, hogy a szekszárdi vasút állomáshoz, főleg a nagy teherforgalom minél könnyebb lebonyolítására még egy hozzájáruló utat létesíttessék. Ertesülésünk szerint a kereskedelmi miniszter hozzájárult az ez irányú feljlesztéshez, így a nagyon is nagy hiányt pótló új utat nem sokára megépítik.

— **Bonyhád-simmentáli tenyészbikák eladása.** A kishéri m. kir. állami ménésbirtok bonyhád-simmentáli tenyészetéből 30 drb. két és feléves tenyészbikát ad el f. hó 22-én, d. u. 3 órakor, a Kishéren tartandó szóbeli árverésen, mely körülményre felhívjuk Tolnavármegye gazdaközönségének figyelmét. A kishéri m. kir. áll. ménésbirtok igazgatósága az érdeklődőknek szívesen küld árverési jegyzéket.

— **Vonat kisiklás.** Csütörtökön reggel ismét elmaradt a Budapestről jövő posta s káromkodtak azok is, akik a fővárosból az éjjeli vonattal igyekeztek Szekszárdra. Adony-Szabolcsnál ugyanis kisiklott egy tehervonat s elzárta a pályát, valami 3-4 óráig vesztegelt ott az utasok, míg az akadályt elhárították. Ez alatt a Szekszárdra jövő vonatot természetesen úgy Dombóvárról, mint Sárbogárdról elindították, a posta és az utasok tehát Adonyszabolcsra maradtak. A kisiklás folytán emberéletben nem esett kár.

— **Kazánba fult fia Morbl** Jenő 8 éves fia Mészán a gőzmalom kazánjának előmelegítőjébe beleesett, minek következtében oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy sebeibe behalt. Hulláját a gyönki kir. járásbírósa boncoltatta, mert gondatlanság forog fenn.

— **Csöd.** Geiger Bernát felsőiregi kereskedő ellen a szekszárdi kir. törvényszék elrendelte a csödtét. Csödtömeggondnok dr. Freytag Arthur tamási, helyettese pedig dr. Albersz Rezső szekszárdi ügyvéd.

— **Öngyilkosságok.** Kutasi János 49 éves gyulai lakos, aki a legutóbbi időig dr. Martin József szekszárdi birtokosnál mint vincellér állt szolgálatban, folyó hó 15-én Gyulajon agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember felesége hűdéses elmezavar miatt a szekszárdi Ferencz kórházba van elhelyezve, ő maga pedig rabja volt az itálnak.

— **Özv. Schnepf** Mátyásné 54 éves paksi lakos é. hó 17-én kis leányát hazulról vízért küldötte, a szoba ablakát lefüggönyözte s a szoba ajtaját bezárta és azután egy lámpabélre felakasztotta magát. Az öngyilkosságot életuntagságból követte el.

— **Erdőégés** Könnyen végzetessé válható tűz támadt a héten az Eszterházy hercegi uradalom tamási erdejében. A boronatüskét szedő emberek gondatlanságából tüzet fogott a száraz avar s a lángok csakhamar nagyobb területre elterjedtek. A tűz hírére a helyszínére sietett Reich Oszkár szolgabíró és Miklós Károly erdőgondnok s az általuk vezetett munkálattal a tüzet helyhez kötötték. Mintegy 3 hold tölgyfa csemete így is a lángok martaléka lett.

— **Meggyilkolta apját.** Toth József 38 éves böcskei lakos édesapját családi viszályból kifolyólag egy nagy késsel agyonszurta. Tetének elkövetése után hazulról megszökött és a dunaföldvári kir. járásbírósnál önként jelentkezett.

— **Halálos baleset** Eger Sándor miszlai erdőőr f. hó 15-én reggel a Görbő községhez tartozó kápolnai hegyben egy mély árokban halva találták. Eger előző napon többek társágában a pincekben borozott s mert arcán

véres külsérelmi nyomok voltak a gyönki kir. járásbírósa vizsgálóbírája boncoltatta is, de semmi ok sem merült fel, hogy bűnténynek esett volna áldozatul.

— **Bikavásár Veszprémben és Pápán.** A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a köztenyésztésre szükséges bikák beszerzését a kisgazdáknak megkönnyíteni óhajtván, elhatározta, hogy március 7-én Veszprémben, ugyanezen hónap 21-én pedig Pápán tenyészbika-vásárt rendez. A bejelentett bikát előzőleg megvizsgálják s csak azt a bikát lehet fölhajtani a vásárra, amelyet a kiküldött bizottság alkalmasnak talál. A vásárra állatot hajthat Veszprém, Fejér, Tolna, Vas, Zala, Somogy, Sopron, Győr és Komáromvármegye tenyésztője. Bejelentést legkésőbb február 20-ig az egyesület titkári hivatalának kell küldeni.

— **A tolnai temetkezési egyesület.** A körülbelül 60 ezer korona vagyonnal rendelkező tolnai II. sz. temetkezési egyesület alapszabályt módosító közgyűlése, a mint nekünk írják — felette zajos volt. Megkísérlették, hogy az eddig felekezeti célokat nem szolgáló egyesületben bizonyos felekezeti tendenciáink is érvényesüljenek, amennyibe t. i. tagjai csak róm. katolikusok lehessenek s feloszlás esetén az egyesület vagyona ilyen célokra fordíttassék. A közgyűlés azonban nagyon helyesen kimondta, hogy a felvétel ezután is felekezeti különbség nélkül történjék s feloszlás esetén a vagyon a községben építendő szegényház céljaira fordíttassék, amely elsősorban az egyesület elszegényedett tagjait van hivatva tartani.

— **Rablás.** Távirati értesítés szerint Csöngye János tolnanémedi lakost, vászonkereskedőt, f. hó 18-án délután a kisszékelői határban kirabolták s annyira megverték, hogy sebeibe f. hó 19-én reggel meghalt. A simontornyai csendőrs a legszeleesebb körben nyomoz a tettesek kézrekerítése iránt.

Fogorvos

Kovács J.

vásártár-utcai műtermében **hlányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpádás nélküli fogak** (hidmunka) készítenek. **Fogtörlés, foghuzás és fogtisztítás** a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — **Szegényeknek** rendel. d. e. 8-9 ig és d. u. 1-2 ig.

Muzeum, közintézetek ügyei.

— **Muzeumi felolvasás.** Folyó hó 27-én és 28-ikán dr. Kramolin Gyula tart felolvasást az »Alkohol«-ról. E felolvasást 90 színesen vetített kép kíséri és szól az alkohol kulturtörténeti jelentőségéről, közgazdasági horderejéről, erkölcsi hatásairól és az emberi szervezetre való befolyásáról. 27-ikén a felolvasás a rendes belépti díjak mellett este fél 6 órakor kezdődik, 28-ikán pedig kiosztott jegyek mellett este 6 órakor.

Prológ.

Irta és felolvasta a szekszárdi kereskedő ifjak folyó hó 13-án tartott táncestélyén G. d. e. Lajos, ref. segédlelkész.

Igen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Közel egy héttel ezelőtt két úr jelent meg szerény lakasomon. Barátságos arccal jöttek, tehát nem volt okom tőlük tartani, de mivel vendégfogadásra nem voltam elkészülve, megvallom, nem kis zavarral szólítottam fel őket a leülésre. Zavarom még inkább nőtt, midőn az urak egyike folyton mosolyogva, zavarhatatlan nyugalommal kijelentette, hogy nem ülnek le, mert kéri jöttek, a kérelmet pedig állva illik előadni. E kijelentésre valóságos hideg borzongás futott át a hátamon, elképzelhetetlen gyorsasággal gázoltak rajtam keresztül azok az események, amelyeken átteni egyszer is nagyon elég, a legközelebbi színházi szezon jutalomjátékai, a gyermekvédő liga, a messinai szerencsétlenség, meg az a sok, sok megnevezhetetlen alkalmatlóság, helyesebben alkalmatlanság, amelyek a nemesen érző szívre apellálva más-más alakban, más-más kezektől, de min-

dig egy igével jönnek a »kegyelet város«-ának adakozásra kész közönsége elé: fizess! — No de egymás terhét hordoznunk kell, Isten neki! Összeszedtem magamat, mindenáron reszketésre hajló hangomat folyékonyra tettem és idegölő nyugalommal szavaltam: Miben lehetek az uraknak szolgálatára?? Ekkor az előbb szóló ur felkért, hogy a mai jótékony célú táncmulatságra készítsek prologust. Mindenesetre nyugot lélekzik az, akit 15-20 másodpercnyi vizalábuktatás után ismét a levegőre bocsátanak, de egy ilyennek lélekzetele csak halk sóhajlás volt ahhoz képest, ahogy én fellelkeztem. Lesz prologus! Kiáltottam örömmel, irók a legszívesebben, irók komolyat, vagy vigat, prózát, vagy verset, a mint tetszik. De úgy láttam, ők is örültek (hízlelgek magamnak!), hogy a kálvinista városba való, nem kis fáradságot igénylő kirándulásukat rögtön siker koronázta. Hogy aztán két örvendőző fél közt milyen kedélyes beszélgetés fejlődött ki, az elképzelhető. Miután szíves látogatóim bucsut vettek tőlem, én megelégedetten dörzsöltem össze kezeimet, úgy mértem végig a szobát: no hála Istennek, ezektől olcsón megszabadultam! De hogy is jutottam én ezeknek az uraknak eszébe: kezdtem gondolkozni: ezt a gondolatot azonban hirtelen kiűtötte fejből egy másik, egy sokkal nagyobb gondot okozó gondolat: ígérni csak ígértem, de hát mit is írtam? s ha már irók valamit, milyen terjedelemben irjam és milyen hangon? Ha hosszan igénybe veszem a közönség figyelmét, akkor a gyöngébb nem táncra vagyó része már a közepér szívesen látna mindenütt, csak itt nem; ha röviden végzek, azt mondják: no ennyit nem volt érdemes az emelvényre lépni; ha vig leszek, kétségbe vonják komoly lelkesítő nyilatkozatomat, ha pedig komolyan beszélek, azt mondják ne akarjak még a bálteremben is prédikálni.

— Fájdalmasan hirtelen tudatára ébredtem annak, hogy nagyon korai volt a fent jelzett megelégedett kezdődés. De eközben eszembe jutott, hogy én logikát is tanultam. Ha már én magam is előre félek saját prologusomtól, mennyire fog megijedni a táncra vagyó ifjuság, midőn meglát itt egy kálvinista papot, egyet azok közül, akikről azt tartják, hogy sokat és komolyan szeretnek beszélni. Tehát még én vagyok a szerencsés, mert nem én félek jobban. Azert, hogy minden félreértést elkerüljünk és minden félelmet száműzzünk, előre kijelentem, t. Hölgyeim és Uraim, hogy ez alkalommal nem untatom önöket komoly, elvont tárggyal, az bizonyára zavarna az est harmóniáját, de nem olvasok fel valami vidám csevegést sem, mert ahhoz nem értek; csak egy képet rajzolok le az életből, melynek alig van kiemelkedő pontja, egy közönséges képet, aminőt talán már mindenki látott, vagy átélt, de mégis kedves képet, mely a maga közvetlenségével ma is oly élesen áll előttem, mint egykor, midőn láttam.

A kép leírását vallomással kezdem, vallok, konfiteálok. Egy alkalommal — még Budapesti tartózkodásom idejében — önkénytelenül gyakoroltam a nőknek általánosan ismert erényét, amit azonban nálunk férfiaknál méltán olyan nagy gyöngeségnek tartanak, hogy azzal nem igen lehet dicsekedni. Kiváncsi voltam Elmentem az én kedves Marci barátomhoz, aki bájos kis feleségével a Muzeum-köruton lakik. Az előszoba ajtaját nyitva találtam, így csengetés nélkül léphettem be. Épp a kabátomat akarom letenni, midőn az ebédőlőből hangos szóváltást hallok.

— De kérlek, így nem lehet megélnünk, így tönkre megyünk.

— Marci, igazán gyalázatosan goromba vagy. Van-e nálam takarékosabb asszony a fővárosban?

— Dehogy, a világon sincs kedvesem, de hát engedj meg, mióta egy fokkal előbb léptettek, a te igényed vagy tíz lépcsővel emelkedett.

Ugy látszik, gondoltam magamban, itt ha magas összegbe nem is, de legalább hátbavérésbe megy a játék. Még ugy sem láttam házi v. hart, jó lesz innen az enyhelyről meghallgatni, legalább a zugását. En is meg akarok házasodni, ki tudja, a most szerzendő iaspasztaltnak nem veszem-e hamarosan hasznát! Komolyan, csakis ez a cél vezetett, tanulni akartam. De meg gondoltam, vétenék a gondviselés ellen is, ha ezt nem tenném, mert úgy látszik, éppen csak azért volt nyitva az előszoba ajtaja, hogy észrevétlenül bejövén, itt tanulhassak.

— Marci, hogy mondhatz ilyet?!

— Hogy mondhatok? Látod, tavaly ilyenkor még a kis Böske elég alkalmas volt a cseléd dolgainak elvégzésére, mielőtt fizetésemet följebb emelték pár száz koronával, a kis lány mindenre gyöngéden bizonyult; haza kellett bocsátanom, hogy egymásután fogadjam azokat a fővárosi cselédeket, akiknek két hónap is sok egy helyen. Mond, nem így volt? No meg, emlékezhetsz még, mikoriban összekerültünk és elmentünk apámékhoz pár hétre, mennyire izlett edes anyám egyszerű főzése. Az, mikor látta, hogy kis menyé alig tud befelni a főztével, még régi hű cselédjét, az öreg Zsuzsát is ide adta, mert az is épp úgy főz, mint ő. Szegény Zsuzsa itt is volt egy évig, de elég szerencsétlen volt, hogy éppen akkor éjjel felejtette el összes tudományát, amely előtt való nap engem előléptettek. Sirva hurokolt ki az öreg, mikor megfogadtuk ezt a nagyságát, akinek maholnap te csókolsz kezét.

— Hányszor fogom még ezeket hallani, Marci?

— No meg látod, azóta az étrendünk is teljesen megváltozott, mert...

— Hát az a bajod, hogy már kétszer eszünk hetenként borjuszletet? Oláhéknál körül az asztalra háromszor, kétszer pedig még a Horvátéknál is esznek.

— Tudom, tudom, de meg eddig milyen szépen megvoltunk itthon; most már mégis csak lépést kell tartanunk a világgal, el kell mennünk színházakba, jótékony célu előadásokra, balokba és persze oda ruha is kell.

— Hát már ezeket a rongyokat is sajnálod? — kérdezd meg a Medgyesné, neki van legalább háromszor annyija!... El ne ejtsd, te szamárl!

— Ez utóbbi, azt hiszem, nem az urnak szolt, mert éppen akkor nyílt a konyha felől az ajtó és egy félenk hang ezt rebegte: Nagyságos asszony kérem, a Gerő nővérek megküldték a ruhát, egy óra múlva jönnek felpróbálni!

— Tedd le!

— Az ajtó becsukódott.

— Miféle ruha ez, Emma? hallátszott Marci barátomnak számadásra hívó boszus hangja.

— Emlékezhetsz, kedvesem, mondá az asszonyka hizelegve, megigérted, hogy elsején az orvostanhallgatóknak táncmulatsággal összekötött hangversenyére megyünk. Azt gondoltam, hogy neked is kellemes meglepetést szerzek, ha titokban csináltatok magamnak erre egy szép báli ruhát, neked pedig, mivel ugyis nagyon szereted a virágot, veszek egy szép gomblyukba való fehér szegfűt.

— Erre én csendesen ugyancsak jóízűt nevettem, de barátom úgy látszik, nem fogta ilyen komikus oldalról a dolgot, mert mérgesen regegő hanggal csak ennyit mondott:

— A bála nem megyünk el!

— Miért?

— Nem megyünk! Szot se többet! Érted?

— Lelketlen!

Csendes zokogás volt a folytatás. Én is jónak láttam a jelenetnek végét szakítani. Hallkan kimentem a lépcsőházba, az ajtót magam után huztam és erősen becsengettem. Hallátszott utána egy pár ajtócsapódás, majd az előszoba ajtajához közeledtek barátom ismerős lépései.

— Szervusz! Eljöttem, ha nem volnék alkalmatlan.

— Isten hozott! Tedd le a kabátot!

— Csak egyedül? Kérdem, miközben beleptünk a szobába.

— Óh nem, feleségemnek egy kis rakodni valója van bent, majd azonnal kijön.

— Hát ez a doboz mi? tudakoztam ártatlan arccal.

— A feleségem új ruhája, amelyben az orvostanhallgatók bálján fog részt venni.

Erősen néztem s bár nagyon komoly arcot akartam csinálni, nem állhattam tovább, nagyot kacagtam.

— Mi lett? Kérdé barátom, miközben zavarában egészen elpirult.

— Semmi, csak azt nevetem, hogy mintha összebeszélünk volna, mert arra a bála én is készülök... Csókolom a kezét, kedves Emmá, üdvözlöm a belépő háziasszonyt, örömmel hallok, hogy elsején együtt fogunk mulatni.

A kis feleség kérdőleg nézett férjére, egyébkor mosolygós szemei meg könnytől ragyogtak, majd hozzám fordult: Láska, az uram azzal vádol, hogy én pazarló vagyok, p. dig...

— Kedves kis Emmám, hogy pirongathatsz így meg? Hát szólni sem lehet? Majd én ezután naponként egy szivarral kevesebbet szívok, a kaszinóban egy órával kevesebbet tartózkodom, így jut a bála is, egyébre is.

— Látod, te rosszasság! szolt az asszonyka duzzogva, könnyein keresztül kedves mosoly csillant meg szemében és megölelte az engedékeny férjét.

— Marci gyöngéden simogatta meg kis felesége arcát, majd boldogan felém fordulva hamiskásan kiáltott fel:

— Hej barátom, meg ne házasodj soha, mert nagyon, de nagyon megbánod!

Ez a kedves családi kép most is oly élénken áll előttem, mint mikor láttam. Hatása alatt elfelejtettem azt a párbeszédet is, amelynek véletlenül tanuja voltam, nem láttam s most is, midőn ráemlékezem, nem látok mást, csak egy gyöngéden szerető férjet és egy szép kis fiatal asszonykát, aki könnyezik és mosolyog, úgy karolja át boldog hitvesét. A jelenet egészen megigézett. Beláttam ugyanis, hogy a férjnek mindig engednie kell, bár mindig igaz van, mégis elhatároztam, hogy megházasodom, mielőtt csak lehet, kis feleségemet mindig boszantani fogom csak azért, hogy kibékíthessem, hogy engem könnyezze és mosolyogva öleljen meg az én kedves kis asszonykám, mint irigylésre méltó Marci barátomat. Azt is elhatároztam, hogy inkább másban leszek takarékos, de abba a mulatságba elmegyek, hová a feleségem kívánczik.

De miért is ne lehetne részt venni egy szép mulatságon? Csak menj a bála kis Emma; egy ideálisan gondolkozó férfinak, még inkább nőnek nem árt a parkett azokkal a szédítő örvényekkel, melyeket oda kíván a könnyelműség s oda képzel az emberek sötétben gonkolkozó része. Menj a bála kedves Emma, oly rövig ideig tart az élet reggele, gyorsan eljő a dél, sietve száll az alkonyat. Oly szép az élet, ha azt nemesen széppé akarjuk tenni! Csak menj a bála kedves kis Emma, tudom, hogy ha elmúl a cigányzene és otthon párnádra hajtod szép barna fejedet, a bál után is ártatlan tenyes szálakból szövődnek álmaid, mint a tiszta éjszakának álmai, a csillagok; akkor is az lesz az álmód, ami a meggyőződésed az ébrenlétben, hogy midőn a csilláros teremben boldogan éljük az életnek nemes örömét, ugyanakkor a száz meg száz mosolygó arc fölött van egy meg boldogabban örvendő arc, Azé, aki az embert akotá.

Hogy ez a mai bál is ilyen nemesen vidám lesz, ettől a meggyőződéstől áthatva üdvözlöm a kereskedő ifjak nevében a t. Hölgyeket és Urakat és kívánok mindenkinek jó mulatást.

MULATSÁGOK.

Kereskedő ifjak táncestélye.

Folyó hó 13-án tartotta a Szekszárdi Kereskedő Ifjak Egyesülete jótékony célu, műsorral egybekötött táncestélyét a »Szekszárd Szálló« ez alkalomra impozánsan díszített nagytermében.

Erkölségi és anyagi tekintetben jó sikerült mulatság volt ez.

Az estély vednökei közül ott láttuk: *Simontsits* Elemér alispánt, dr. *Szentkirály* Mihály polgármestert, *Mehrwerth* Ferenc kir. kereskedelmi tanácsost. Ott volt továbbá a kereskedelmi világ színe-java és társadalmi életünk számos előkelősége.

A műsort *Göde* Lajos tetszéssel fogadott »Prológ«-ja nyitotta meg, melyet lapunk más helyen egész terjedelmében közlünk.

Linhardt Hilda kellemes csengésű hangján a tőle már megszokott precizitással énekelte el »Az Azra«, a »Virágszedés« és a »Dunántúli dombos vidék« című dalokat *Vajda* Károly zongorakísérete mellett. A közönség tapssal s gyönyörű ibolyacsokorral honorálta szép énekét.

Utána *Kovács* Annuska lépett az emelvényre s elszaválta a »Vén cigányt«. Hatásos, megkapó előadása magával ragadta a közönséget. A sok tapson kívül szép csokrot kapott.

Majd *Vajda* Károly ült a zongorához s *Liszt* Ferenc »II. Rapsodiáját« játszotta el a nála ismeretes nagy művészi tudással briliáns technikával. A szédületes gyorsaságu futamokon játszi könnyedséggel siklik keresztül, de szépen érvényesül művészi tudása a lassu, lehelletszerű részletköl is.

Záradékol *Pigniczky* Ferenc játszott el két hegedű-szót *Vajda* Károly zongorakísérete mellett. Méltó tarse az előbbinek. Sir, kesereg a hegedű a kezében. Pompás, harmonikus összjátékot produkáltak. Jól esett hallanunk, amint a hegedű érces hangja ölelkezik a zongora lágy akkordjaival.

Szívet, lelket gyönyörködtető volt külön-

ben az egész műsor, a melyet ritkán van alkalomunk hallani.

Ezután *Kurucz* Jóska nótáira táncra pördült a fiatalság s a mulatságnak csak a reggel pirkadása vetett véget.

Az első négyest 60 pár táncolta.

Hasznól estély. A szekszárdi Kaszinó folyó hó 23-án táncestélyt rendez.

— **Tréfás farsangi estély.** A szekszárdi r. k. olvasókör műkedvelői vasárnap este nagy sikerrel előadták »Utazás a földkörül 80 nap alatt« című bohózatot. A termet zsufolásig megtöltött közönség jól mulatott az ügyes szereplők alakításain és senki sem akadt, aki az 1000 koronáért jelentkezett volna, amely t. i. annak volt ígérvé, aki nem nevet. A darabot hétfőn este 8 órakor megismétlik.

Farsangi táncestély. A szekszárdi polgári olvasókör folyó hó 22-án saját helyiségében zártkörű farsangi táncestélyt rendez. Belépő-díj személyenkint 1 korona. Kezdeté este 8 órakor.

Műkedvelői előadás. A szekszárdi ref. olvasókör folyó hó 14-én kiváló sikerrel adta elő »Az asszony verve jó« című népszínművet. A főszerepekben P. Szikszai Anna, Szabó Erzsika, Szekely Erzsike és Török Erzsike, Török Pál, Majsai László, Kovács József, Domonay János, Cseri István jeleskedtek. Nagyon jó volt Csötönyi György és Mészáros András, akik közül különösen az első jó színész, de valamennyi szereplő dicséretet érdemel ügyes játékáért. A közönség lelkesen megtapsolta a közreműködőket, akik közül Szabó Erzsike, Szekely Erzsike és Török Erzsike szép csokrot kaptak, de elismeréssel adózott a gondos rendezésért Göde Lajos ref. káplánnak s Krammer Zsófi urhölgynek is, ki a dalok betanítása körül oly sokat fáradozott. Az előadást 21-én a Szekszárd szálló nagytermében ugyancsak a színház alap javára megismétlik.

Táncestély. A »Szekszárdi Róm. Kath. Olvasókör« folyó hó 21-én, saját dísztermében táncestélyt rendez. A táncestély kezdete pont 7 órakor. Belépő-díj személyenkint: 60 fillér. A zenét Garai Lajos hírneves zenekara szolgáltatja. A táncestélyen nem tagok és 15 éven alóli gyermekek meg nem jelenhetnek.

Mulatság Kistengelicen. A nemrégiben alakult kistengeliczi Polgári Olvasókör e hó 13-án műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendezett. Szinre került »A fogházban« c. egyfelvonásos vígjáték, amelyben *Karsay* Sándor, *Hoffmann* Ádám, *Wigand* Péter és *Fogarassy* Mihály voltak a szereplők. A darab előtt és után monológokat adtak elő és pedig: *Karsay* Sándor tanító a »Babonás ember«-t. *Hoffmann* Ádám igazgató-tanító pedig a »Nevető embert«-t. Ugy a vígjáték szereplői, mint a a monológ-előadók nagy tetszést arattak biztos, művészi előadásukkal. Ezután jökedvűen táncra pördültek, úgy, hogy a kiválóan sikerült mulatságnak csak a reggel vetett véget. Jelen voltak: asszonyok: Bognár Mártonné, Csöry Ferencné (Harc), Hoffmann Ádámné (Paks), Huber Gyuláné, Konkoly Gáborné (Janya), Schwarc Józsefné, Schwarc Mórné, özv. Szabó Gyuláné (Paks), Szabó Jánosné, Szalai Sándorné, Teimer Hugóné, Tóth Lajosné Zsigmond Elemérné. — Leányok: Hoffmann Mariska, Schwarc Erzsike, Schwarc Jolán és Szalai Margit. — Jegyeiket megváltották: Dr. Csapó Dániel 20, báró Jeszenszky István 10, Bernrieder József, Várkonyi Iván (Szekszárd) és Várkonyi István 2—2 kor. — Felülfizettek: Zsigmond Elemér 1-80, Szalai Sándor, Teimer Hugó 1—1, Tóth Lajos, Konkoly Gábor 80—80 f, Braun Ádám, Huber Gyula, Váci János és Neumann György 40—40 f, kiknek szíves köszönetet mond a rendezőség.

Táncproba. Dobos Adolf táncitanító folyó évi február hó 20-án, a Szekszárd-szálló dísztermében zártkörű táncpróbát rendez. Belépő-díj: személyenkint 2 K, családjegy 6 K. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a Molnár-féle papírkereskedésben.

Mulatság Gyöngön. A gyöngi keresztény nőegylet folyó hó 6-án műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. A két egyfelvonásos vígjátékban (Murger: »A nyolcadik pont« és Almá-i: »A miniszterelnök bálja«) John Gizike, Bevárdy Bözsike, Klein Jolánka és Stollár Melánia úrhölgyek igazán kedvesen töltötték be szerepüket, míg Gyimóthy Jenő, Lukács László, Bene Kálmán, Glöckner Béla és Engelmán Vilmos urak szintén nagy buzgósággal fáradoztak az est sikere érdekében. A közönség mindkét darabban ószinte elismeréssel és tetszéssel honorálta a szereplők nehéz munkáját. Az előadást tánc követte s a társaság

olyan őszinte jókedvvel áldozott Terpsichorenak, hogy a mulatságnak a reggeli 7 óra is alig vette végét. A jótékony cél érdekében feülfizettek: báró Jeszenszky György 8 kor., Dobó János 5 kor., Bődös József Haksch Ferenc, Lorschy Béla, Alapi Salamon Géza 1-1 kor. Jegyüket megváltották: Banelly Ferenc, Hodos Dezső, Keck László dr. 5-5 kor., Engelmann Frigyes, Engelmann Gyula, Fördös Mihály, Parragh Elek dr. és Rothauser Izidor dr. 2-2 koronával. Ott voltak: Ádám Józsefné, Berky Frigyesné, Bévárdy Lajosné, Botfi Béláné, Dobó Jánosné, dr. Erdős Emilné, Falkner Edéné, Fodor Gézáné, Grosch Józsefné, dr. Grosch Pálné, Gyimóthy Jenóné, Haksch Eerené, John Ferencné, Klein Endréné, dr. Kővágó Sándorné, Lorschy Béláné, Neuhaus Pálné, dr. Nozdroviczky Ferencné, Óváry Ferencné, Pethes Tiborné, Reichert Gyuláné, Schmidt Ferencné, Tantó Jánosné és Tóth Józsefné úrnők, Ádám Emeske, Bévárdy Bözsi, Fazekas Juliska, Falkner Lujzika, Gyimóthy Micike, John Gizike, Klein Ilonka, Jolánka és Mariska, Keck Babika, Nozdroviczky Irmuska, Reichert Irmuska és Stefike, Stollár Margitka és Melánci, Tantó Ágneska és Vadnay Nellike úrleányok.

EGYLETEK, TARSULATOK.

— **A dombóvári ipartestület közgyűlése.** A dombóvári ipartestület a tagok élénk részvétele mellett folyó évi február hó 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az előző jelentés ismertetése az ipartestület tag, segéd, tanonc és ügyforgalmát és egyéb ténykedését. Jövőhagyatott az évi zárszámadás, valamint a vagyonmérleg. Elfogadtatott az 1909. évi költségelőrányszat stb. Végül megalakult a tisztikar és elnöknek újból Schell János volt elnök választatott meg, ügyvezető jegyző továbbra is Lukovics János, pénztárnok pedig Schmiéd József lett, továbbá Bruck Sándor, Blankenhorn Lajos, Hujber Lajos, Iktics Imre, Kormos János, Müller József, Prangárt Imre, Scháger Antal, Schmiéd Medárd, Stern Jakab, Tóth Antal és Ujváry József előjárósági, Enczel István, Horváth János és Lieberman János számvevőségi tagnak, Stockinger Alajos pedig háznagynak választattak meg.

VIDÉK.

Kitüntetett községi jegyző.

A király **Klimes Antal** hógyszési községi főjegyzőnek, buzgó szolgálata elismeréséül, az arany érdemkeresztet adományozta.

Egy valóban érdemes férfiut ért itt a királyi kegy megnyilvánulása és kevés kitüntetés kelt olyan általános és különösen a pályatársak körében őszinte örömet, mint ez, amely vármegyénk jegyzői karának egyik kiváló és képzett tagját érte.

Klimes Antal 1890 december 31-ike óta működik Hógyszén, mint főjegyző. A hivatalos ügyek pontos és lelkiismeretes ellátásán kívül községeinek vagyoni megerősítése és ez által a kulturális feladatok teljesítésére való képesítése képezi tevékenységének főcélját. Hógyszér részére megszerezte az uradalomtól a helypénz edési jogot, két nagy korcsmaépületet és mindezt úgy, hogy ezek jövedelme a vetélár törlesztési részleteit teljesen fedezi s így a község minden teher viselése nélkül jutott értékes jövedelmi forrásokhoz. A községben épült diszes fiu iskola szinten az ő fáradohatlanságát hirdeti.

A jegyzőségéhez tartozó Duzs község részére az uradalomtól nagyobb erdőterületet szerzett, azt felparcellázta, ami által a községnek oly jövedelmet biztosított, hogy az adó igénybe vétele nélkül egy a kor igényeinek megfelelő vendégfogadót épített, most pedig új iskolát létesít, amely a tervek szerint a vidéken párját ritkítja. A község lakossága részére az uradalomtól olcsó legelőt szerzett, amivel a marhatenyésztést segítette elő. A vöröstarka tájfajta szarvasmarhának községeiben a havi állatvásárok megszerzése által országos híru piacot teremtett, ezzel is nagy jövedelmi forrást biztosítva a népnek. Ő kezdte meg a községben a homoki szőlő okszerű telepítését, példát mutatva a lakosságnak miként lehet a terméketlen futó homokot dusantermő szőlővé átalakítani. Teljes testi és szellemi erejével és tehetségével községei lakosságának szellemi és gazdasági előhaladásán munkálkodik.

E sokoldalú, fárasztó tevékenység mellett szakított magának időt arra, hogy a vármegyei községi és körjegyzők nyugdíj-ügyében az emberi munkaképességet szinte tulhaladó munkát végezett. Lángoló buzgalommal dolgozott a nyugdíj-szabályrendelet létrehozásán, valamint az ennek alapján végzendő teendőknél, amivel sikerült elérnie azt, hogy a vármegyénk jegyzőinek nyugdíj ügyét tárgyaló szabályrendelet az országban a legmértányosabb s a legjobbak között foglal helyet.

Ezzel a munkásságával megszerezte magának a vármegye jegyzőinek, a jegyzői özvegyeknek és árváknak soha el nem muló háláját és szeretetét, amely hála és szeretet szépen nyilvánult meg a múlt évi egyleti közgyűlésen, amikor a jegyzők önkéntes adományaikkal »Klimes Antal alapítványt« létesítettek, megörökítvén ezzel az ő emlékét örök időkre.

A vármegyei jegyzői egylet életében élénk tevékenységet fejtett ki, hosszabb ideig volt az egylet főjegyzője, 1907-ben pedig az egylet elnöke választották meg.

Klimes Antal 1860 aug. 19-én Egerben született. Középkorait Kalocsán végezte. Jegyzői működését Pestmegyében, Géderlakon kezdte meg s ott jegyzői oklevelet is szerzett. 1883 augusztus 16-án Simontornyan lett aljegyző, ahol 1890. december 30-ig működött, amikor Hógyszérré választatott meg. Tolnavármegyében lépven szolgálatba, itt is megszerzte a jegyzői oklevelet.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Kinevezés. A dombóvári állami iskolai gondnokságba az elhalt **Márky Béla** helyére rendes gondnoksági tagul **Illés Gyula** főjegyző neveztetett ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Györkösné P. terffy Regina dunaföldvári állami iskolai tanítónőt az ottani külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolához gazdasági szaktanítónővé nevezte ki.

Eltávozott tanítók. Toth Pál kisszékelői r. k. tanító Baranyavármegye Regénye községbe, Palácsi János mucsii r. k. tanító pedig ugyancsak Baranyavármegye Mecsekszabolcs községbe költözött.

Elhunyt tanító. Szécsény Lajos volt dunaszentgyörgyi ref. tanító f. hó 14-én életének 55 ik és működésének 35 ik évében elhalálozott.

Tanítóválasztás. **Polácsi János** mucsii r. k. tanító Mecsekszabolcsra, **Barát György** jágónaki tanító pedig Mucsiba választották meg tanítónak.

Fizeteskiegészítés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Czay György tabódi r. k. tanító fizetésének 1000 koronáig kiegészítésére 161, Linhardt Hilda szekszárdi izr. tanítónő fizetésének 1100 kor. kiegészítésére pedig 300 kor. államsegélyt utalványozott.

Iskolaállítás. Bátaszék 2 új községi iskola felállítására köteleztették. A község felebbezését a közoktatásügyi miniszter elutasította.

Iskolaszékek megalakulása. A koppányszántói r. k. iskolaszék 1909 január 24-én újra alakult. Egyházi elnök: Magyar Zsigmond, világi elnök: dr. Kammerer Ernő, jegyző: Segesdy Ferenc, gondnok: Bokros Ferenc lett.

A bedegi r. k. iskolaszék január 3-án újra alakult. Egyházi elnök: Franciscs Pál, világi elnök: Béres József, jegyző: Nemeth Antal es gondnok: Vaskó József lett.

A tamási-i izr. iskolaszék 1909. január 17-én újra alakult. Elnök: Márkus Aladár, alelnök: Haan Gyula, jegyző: dr. Hirsch Sándor lett.

Államsegély Madocsának. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1909 január 16-án 121/1908. sz. a. kelt rendeletével a madocsi ref. elemi iskola leégett épületének építési költségei fedezésére felvett kölcsön törlesztési részleteinek kiegyenlítése céljából 1909 január 1-től 1938. december veig terjedő időre évi 1400 korona államsegélyt utalványozott ki a dunaföldvári kir. adohivatalnál. Ezen összeg 30 évre 42 ezer koronát tesz ki. Az 1400 koronát az elnök veheti fel 2 részletben, január és július havában belyeges nyugtatványra. E szép és nagy államsegély dicsőri gróf **Apponyi Albert** magas és nemes gondolkodását.

Uj állami óvoda. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Bátán állami óvodát szervezett és ezen állomásra Helliger Mária alsó-turcseki állami óvónót helyezte át.

Tanítóválasztás. Az ujonnan szervezett böicskei rk. IV. sorszámú tanítói állomásra Kühnl Gyula választották meg.

Halasztás. A bonyhádi községi óvoda felállítására 3 évi időhaladékot engedélyezett a közoktatásügyi miniszter.

Helyettesítés. Az elhunyt Sohonyay Ferenc siogárdi volt rk. kántortanítót félévig a kántorságban Bartók János, az iskolában pedig Kiss Anna helyettesíti.

NYILT-TÉR.*

T. c.

Kern József

kisbirtokos, tőkepénzes és vásárjog-tulajdonos urnak

Paks.

Minthogy f. hó 15-én kelt levelemre nem válaszolt és sértő magaviseletének velem szemben magyarázatát nem adta, kénytelen vagyok ezuton hozni nyilvánosságra, hogy Ön egy, a társadalomból kiközösítendő nagy paraszt.

Kelt Paksom, 1909 február 17-én.

N. N.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdák gyűlései. A Tolnamegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya, úgy is, mint vármegyei mezőgazdasági bizottság, 1909 február 27-én (szombaton) délelőtt 10 órakor Szekszárdon Jeszenszky Andor elnöklésével a vármegye székházában gyűlést tart.

A Tolnamegyei Gazdasági Egyesület 1909 február 27-én (szombaton) délelőtt 12 órakor Szekszárdon, a vármegye székházában Jeszenszky Andor elnöklésével rendes közgyűlést tart. Tárgy: 1. Jegyzőkönyv hitelesítők kijelölése. 2. Elnöki jelentés az egyesület 1908. évi működéséről. 3. Számvetés a bizottság jelentése a pénztári számadásokról. 4. Igazgató választmány javaslata az 1909. évi működési program és költségvetés megállapítása ügyében. 5. A bizottság hiottóság elnökének lemondása. 6. Időközben beérkező ügyek és indítványok.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János

A Bátaszéki Takarékpénztár 36. évi mérlege.

A baja-bátaszéki hid kiépítése igen fontos vármegyénk közgazdasági életére. Az alfölddel való vasuti összeköttetés Bátaszéket nemcsak vasuti csomóponttá, de a Dunántul és az Alföld iparának, kereskedelmének találkozó helyévé is teszi. A ma alig 7500 lakossal, igen csekély iparral, még fejletlenebb kereskedelemmel rendelkező község, gyors fejlődés előtt áll. Ipar és kereskedelem fog fejlődni, mert az erre legfontosabb fejlesztési eszköz, a kedvező vasuti összeköttetés meglesz. De ezen fejlődés egy-uttal hitelpolitikánkra is rendkívül hatással lesz. Vármegyénk eddig is kiterjesztettek működésüket a bajai és más alföldi pénzüintézetek. A hid kiépítésével a betétek felszivása a kölcsönök kielégítésére irányuló törekvés még intenzivebb lesz és be kell vallanunk, hogy a **Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár**, amelynek 36 ik évi mérlege fekszik előttem, jelenlegi 80.000 koronás alaptőkéjével, reális, de nem versenyképes pénzügyi politikájával nem lesz képes az alföldi városok pénzüintézeteivel szemben érdekeit megvédeni és mi ebben vármegyei pénzügyi érdekeinknek hátrahozatását, működési terének elvesztését látjuk. A **Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár** 36 éves multját vizsgálván, azt találjuk, hogy ezen intézet 29-30 év óta fejlődést nem mutat fel, bár a bonyhádi és szekszárdi Népbankok, főként a bajai pénzüintézetek kellő teret találtak eddig is Bátaszéken, az intézet ma sem csinál nagyobb forgalmat, mint a megalakulás utáni 6-7 ik évben. Ennek oka pedig a kereskedelemnek és iparnak eddigi hanyagsága, továbbá az a konzervatív szellem, amely az intézet igen vagyonos vezetőit áthatja, akikre magukra inkább teher, mint ambicionált állás a szerényen dotált igazgatóság.

Szükségesnek tartottam ezen bevezetést, * E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

mert megyei pénzügyi politikánkra igen fontosnak tartom Bátaszékek és környékének megtartását, akár úgy, hogy a **Kerületi Takarékpénztár** tetemes részvenytőke felemeléssel és modernebb szellem meghonosításával önmaga védelmezi községe és vidéke pénzügyi érdekeit a feltámadt dunáninneni versenytől, akár úgy, hogy sz. k. z. z. pénzügyi intézeteink együttesen, avagy külön-külön fiókot állítanak fel ezen cél megvalósítására.

Ami a Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár 1908. évi mérlegét illeti, abban fejlődést nem igen észlelhetek, sőt a betéteknél találok is visszaesést, ennek okát már a bajai hid építésével feltámadt versenyben látom, valamint az is észlelhető, hogy a vezetőség betétvédelmi álláspontja helyeskedett, amely az évi jövedelmet ugyan 3556 kor. 78 fillérre csökkentette, de ezzel sikerült a betétállományt megvédeni úgy, hogy csak 57.601 kor. 04 fillérrel kevesebb az 1908. év végén a betét, mint 1908 elején. A jelzálogra történt kihelyezés 18.120 kor. 33 fillér emelkedést mutat. A betetek apadása és a jelzálogos kölcsönök többlete a felesleges tőkék felhalmozását elenyészeltette, de visszlezszámítást igénybe venni nem kellett.

Az év 14.925 kor. 98 fillér tényleges nyereséggel záródott, vagyis 2491 kor. 44 fillérrel kevesebbel, mint az 1907. évi. Ennek oka a betétkamatláb emelkedésében keresendő, továbbá nagyobb átalakításokkal felmerült költségekben és végül az adók és átmeneti kamatoknak a merlegbe való helyes beállításából származik. Az intézet igen reális, a kölcsönök kihelyezésében rendkívül pedáns és törekvése jelzálogi kölcsönök elhelyezésére irányul, innen van az az aránytalanság, hogy 286.434 kor. 81 fillér váltó kihelyezéssel szemben, tehát mobiltőkével 414.159 kor. 39 fillér jelzálog kölcsön lekötött pénzüket van. Alaptőkéjük elégtelensége akadályozza a fokozatos fejlődést és versenyképességet.

A mérleg főbb adatai a következők: összes vagyon 805.356 kor. 08 fillér, amelyből váltóra 286.434 kor. 81 fillér, jelzálogra 414.159 kor. 39 fillér, folyószámlára 42.400 korona van elhelyezve. Alaptőkéje az intézetnek 80.000 korona, tartaléktőkéje 32.653 kor. 06 fillér, betétállomány 632.291 kor. 30 fillér. Az évi nyereség 16.925 kor. 88 fillér. A tiszta nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot terjesztette a február 17-én tartott közgyűlés elé: Adassék 1000 részvény után 10 korona osztalékkal 10.000, tartaléktőkére 836 kor. 26 fillér, igazgatóság és felügyelőbizottságnak jutalékára 3791 kor. 10 fillér, jötekonycélra 298 kor. 52 fillér, 1909. évre vitessék át 2000 korona.

A Bonyhádvidéki Takarékpénztár és Gazdasági Bank Részvenytársaság II. évi mérlege.

Elfogulatlanság nélkül elmondhatjuk, hogy kitűnő kereskedelmi érzékkel vezetett pénzügyi intézet a Bonyhádvidéki Takarékpénztár. Két évi működési idő alatt olyan erős gyökereket tudott verni Bonyhád és környéke gazdasági életében, hogy immár szűknek bizonyult az eddigi keret és a január hó 31-én tartott közgyűlés elhatározta, hogy a részvenytársaság alaptőkéjét 200.000 koronáról 400.000-re emeli fel 1000 drb. új részvény kibocsájtásával, amelyből a régi részvényesek részvényeik után 1—1 dbot 220 kor. elővételi árban, egyébként és mások pedig 230 koronás árban vásárolhatnak. A feltétlen bizalomnak és a jó vezetésnek élénk bizonyítéka ezen részvény kibocsájtás a működés második évében. Az intézet mérlege általános és nem mindennapos emelkedést mutat. A betétállomány 331.443 kor. 48 fill. emelkedést mutat, a kihelyezéseknél a váltótárca 385.453 kor. 11 fill., a jelzálog kölcsönök 59.259 kor. 15 fillér. A visszlezszámítási hitel 163.902 kor. 19 fillérrel emeltetett. A tiszta nyereség a múlt évi 14.402 kor. 90 fill. szemben 31.588 kor. 87 fill.

A mérleg főbb adatai a következők: Összes vagyon 1.452.076 kor. 02 fill., amelyből váltókban 1.153.810 kor. 22 fill., jelzálog kölcsönökben 115.790 kor., folyószámlán 120.101 kor. 30 fill. van elhelyezve. A részvenytőke 200.000 kor., a tartaléktőke 10111 kor., amely az évi nyeresémből eső dotációval 18.000 koronára szaporodott.

Betétállomány 950.433 kor. 35 fillér, amely igen szép tanujele a bizalomnak. A múlt évi nyereség áthozattal jelentkező 33073 kor. 31 fill., felosztására vonatkozólag a közgyűlés az igazgatóság következő javaslatát fogadta el:

Igazgatóság és felügyelőbizottság dotációjára 5686 kor. 01 fill., tartalékalap dotálására 7889 kor., nyugdíjalpra 2000 kor., jötekonycélra és jutalmazásokra 498 kor. 30 fill., osztalékra 12.000 kor. és nyeresémet átvitelre 5000 korona. Ha figyelembe vesszük, hogy a 200 koronás részvényekre 12 kor. osztalék fizetetik ki, úgy a tényleg kifizetett összeg 6 százalékos kamatoztatásnak felel meg, a részvények belértékének emelésére fordított összeg 13404 kor. 56 fillér pedig 67 összesen 127% a részvények hozadéka. Csik József és Mautner Ignac lemondott igazgatók helyébe Fehér Zoltán lengyeli uradalmi felügyelőt és Hirschman Ferenc gabonakereskedőt választották meg.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tolnai Vallási kérdéseket feszegetni nem szeretünk, ezért tudósítá annak többi részét mellőztük.

Unger Ede

jó hírű zongorahangoló még három hétig **Szekszárdon** marad. Kik zongorájukat akarják felhangoltatni, jelentkezzenek

Krammer Vilmos
könyvkereskedésében.

Fischl Lajos

butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedő házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebédlő- és irodabereendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktár tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a régi kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgálok.

Főtörekvesem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

121-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

10-52

asztalos és butorraktáros.

Eladó.

Öcsényben a **Brucker Salamon** tulajdonát képező **ház**, mely korcsma üzlet helyiségből áll szabad kézből eladó.

Feltételek a tulajdonosnál megtudhatók.

Szekszárd és Paks

közt fekvő népes községben, egy jó hírű, 30 év óta fennálló

vendéglő

házzal együtt **kiadó**, esetleg **eladó**.

Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651.

A legszebb kivitelben készülnek:
Medallonok, nagyítások, olaj és aquarell festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Korcsma eladás.

Bátaszéken levő korcsmai épületeket az összes hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt bérbe, esetleg örökáron eladni óhajtom.

Érdeklődők szíveskedjenek levélben hozzám fordulni.

Héra Frigyes,

Ráczfőtűs, (Baranyamegye.)

Árlejtési hirdetmény.

Ráczkozár ág. hitv. evang. egyházközség f. é. március hó 3-án d. e. 10 órakor tartja meg az **emelendő iskolaépület** (2 tanterem és 2 tanítói lakás) összes munkálataira az árlejtést. Terv, költségvetés és feltételek naponként alólírott hivatalánál betekintethők.

Ráczkozár, 1909. február 15-én.

Wagner Ádám

á. h. ev. lelkész.

Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal ellátott **piros-tarka bikák** és tisztavérű mangolica **fiatal tenyészkanok**

eladók. Tudakozódhatni az intézőségnél:

Kajmád, u. p. Tolna.

Ideális arcz-crème a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszerárban Szekszárdon. 5-27

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány ezre	180 »
szépséghibával	90 »
zöldoltvány	160 »
Sima	90 »
Gyökeres riparia portalis vastag	32 »
2 éves	40 »
Sima riparia portalis	18 »
vékony	8 »
Gyökeres hazai nemes vessző	30 »
Sima	10 »

40-legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom. **Árjegyzék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borarak:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai		36 »
Gyöngyösi fehér asztali		34 »
pecsenye		38 »
Visontai Rizling		44 »
Muskotály		70 »
vörös bikavér		70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

Grammofon kedvelők figyelmébe!

Bármely gyártmányu dupla (két oldalu) lemezt 1 kor. 50 fillér ráfizetéssel

új lemezre átcserélek.

Óriási lemez választék.
Grammofonok mélyen leszállított árban beszerezhetők

Fekete Hugó

rövidáru, szabócikkek, ajándék- és disztárgyak raktárában

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

A tisztviselőtelepen egy ház eladó

Bővebbet: Schwirián Józsefnél.

3-3

Egy butorozott szoba

kiadó. — Cim megtudható a kiadóhivatalban.

2-2

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál

17-52

	Kor.
Szilfahasáb méterönként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 140 az újvárosi új temető melletti fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagytözsében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

»Csúzos bántalmaknál az „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni»

KOSSUTH FERENCZ

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros betolyásától. Massagehoz (gyuro-kentúra) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csúz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő más sóborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában teljelműhatatlan gyógyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országokban mindenütt Főlerakat: Szekszárdon, Miklós Aladár drogeriában. (7-10)

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP

NAGYŐSZ

TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

1898/1909. szám.

Tolna vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

Az **állami beruházásokról** szóló 1904. évi XIV. törv.-cikkkel közüti építkezéseire engedélyezett hitel terhére Tolnavármegyében épülő **szekszárd-simontornyai törvényhatósági közut** 23.090 klm. szelvényében létesítendő végleges jellegű 6.00 m. nyílású vasgerenda-híd és az ezzel kapcsolatosan az ugyanezen közut 23.06 klm. szelvényében és a varsád-uzdi közut 11.670 klm. szelvényében létesítendő 0.60 m. nyílású 2 drb. betoncső-áteresztők felépítési munkálatait kereskedelemügyi miniszter ur f. évi január hó 30-án kelt 10254/908. számú rendeletével 12.091 kor. 90 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte.

A fent említett építkezési munkálatok vállalat útján történő kivitelének biztosítása céljából az **1909. évi március hó 2-ik napjának délelőtt 11 órájára** Tolnavármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított, sértetlen borítékba helyezett zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig annyival inkább igyekezzenek hozzám beadni, mivel a később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat borítékjának felirata a következő kell, hogy legyen: »Ajánlat az 1898/1909. aisp. sz. versenytárgyalásra kiírt szekszárd-simontornyai törvényhatósági közut 23090 klm. szelvényében létesítendő végleges jellegű 6.00 méter nyílású vasgerenda-híd és az ezzel kapcsolatosan az ugyanezen közut 23.065 klm. szelvényében létesítendő 0.6 m. nyílású 2 drb. betoncső-áteresztők felépítési munkálataira».

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5 százalékának megfelelő bantpénznek a szekszárdi adóhivatalnál történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő. Megjegyzem, hogy a szóban forgó 6.00 m. nyílású végleges jellegű hidra vonatkozáslag a tervezettől és előírásaitól eltérőleg vasbetetes betonhidra is tehető ajánlat, a vasbetetes betonhidakra vonatkozó s az árlejtési iratok között levő különleges feltételek határozmányainak alapul vetele mellett.

Az ajánlatok elfogadása fölött a kereskedelemügyi miniszter ur határoz végérvényesen: ennek folytán a kereskedelemügyi miniszter ur fentartja magának az a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati összegre, az ajánlatok között szabadon választhasson.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Szekszárd, 1909 február 1-én.

Simontsits Elemér, alispán.